

Beretning afgivet af Uddannelsesudvalget den 1. juli 2010

Beretning

over

Forslag til folketingsbeslutning om it-rygsække til ordblinde m.fl. forud for start på ungdomsuddannelser

[af Christine Antorini (S) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 29. oktober 2009 og var til 1. behandling den 1. december 2009. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henviset til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 3 møder.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 15 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

4 af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og ministerens svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen sammen med ministerens svar på UDU alm. del – spm. 261.

2. Politiske bemærkninger

Udvalget bemærker følgende:

Undervisningsministeren har i nogle svar til udvalget under udvalgsbehandlingen redegjort for nye initiativer fra Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte i forhold til tildelingen af it-rygsække m.m.

Der følger i udgangspunktet en bevilling på 10 instruktionstimer med til en it-startpakke. Det fremgår imidlertid af ministerens svar på spørgsmål 11 (optryk som bilag til betænkningen), at en undersøgelse om støttemuligheder for elever og stude-

rende med læse- og skrivevanskeligheder viser, at der er meget forskelligartede måder at håndtere instruktionen på, og at der i et vist omfang tilsyneladende mangler instruktion. Det fremgår endvidere af svaret, at SU-styrelsen på baggrund af institutionernes meget forskelligartede måde at håndtere instruktionen på vil gå i dialog med institutionerne om årsagerne til den tilsyneladende manglende instruktion og om, hvordan de kan leve op til deres ansvar. Styrelsen har endvidere tænkt sig at styrke vejledningen af institutionerne i forbindelse med instruktionen. F.eks. vil styrelsen udarbejde en tjekliste, som tydeliggør, hvad eleverne skal instrueres i.

Det fremgår endvidere af ministerens svar på spørgsmål 14 (optrykt som bilag til betænkningen), at det er SU-styrelsens forventning, at den forstærkede vejledning om instruktionsopgaven primært vil blive etableret i forbindelse med revision af nettstedet for institutionerne, spsu-net, samt styrelsens offentlige hjemmeside www.su.dk i løbet af foråret 2010.

Udvalget opfordrer undervisningsministeren til hurtigst muligt at tilsende udvalget en redegørelse om resultatet af SU-styrelsens dialog med institutionerne om den manglende instruktion samt om den endelige udformning af den forstærkede vejledning om instruktionsopgaven. Udvalget opfordrer endvidere undervisningsministeren til, at alle initiativer i denne sammenhæng, dvs. procedurer, vej-

ledning m.v. vedrørende modtagelse af og instruktion til it-rygsæk, er klar hurtigst muligt. Den nævnte tjekliste til instruktion i it-startpakken bør udarbejdes, så den er klar til brug på institutionerne i forbindelse med det kommende skoleår.

Det fremgår af ministerens besvarelse af spørgsmål 13 (optrykt som bilag til betænkningen), at SU-Styrelsen løbende har fokus på procedureændringer, som kan lette sagsgange og ansøgningsprocedure for støttemodtagerne af sps-ordningen, og at man herunder har overvejet, hvorvidt det er muligt at lade it-startpakker følge en støttemodtager på tværs af de støtteordninger, som styrelsen administrerer, uden forsinkende genansøgninger undervejs. Det fremgår endvidere af ministerens svar af 4. februar 2010 på spørgsmål 13, at styrelsen fortsat er i indledningsfasen af disse overvejelser, hvorfor der ikke var noget konkret resultat på daværende tidspunkt.

Udvalget opfordrer undervisningsministeren til hurtigst muligt at tilsende udvalget en redegørelse om resultatet af de i svaret på spørgsmål 13 nævnte overvejelser i SU-styrelsen. Udvalget finder, at det må være muligt, at den afgivende institution sørger for, at eleven beholder it-startpakken og informerer eleven om, at den modtagende institution skal have besked om at ansøge om overflyttelse af startpakken.

P. u. v.

Marlene Harpsøe

formand

Oversigt over bilag vedrørende B 33

Bilagsnr.	Titel
1	Tidsplan for udvalgets behandling af forslaget
2	Kopi af 2008-09, UDU - svar på spm. 424, fra undervisningsministeren
3	Kopi af 2008-09, UDU - svar på spm. 423, fra undervisningsministeren
4	1. udkast til beretning
5	2. udkast til beretning
6	Meddelelse om afgivelse af beretning efter skriftlig procedure

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende B 33

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvorfor ministeren mener, at forslaget kan skabe unødigt administrativ belastning, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om man i dag kan bevilge en ung i folkeskolen, ungdomsskolen og lignende en it-rygsæk allerede i løbet af foråret, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvordan der kan skabes mere fleksibilitet, så en ung kan få bevilget en it-rygsæk allerede i foråret, så der ikke skal gå op til et halvt års ventetid ind i ungdomsuddannelsen, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om det nødvendige antal timer til introduktion til it-rygsæk med det samme, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om ministeren har yderligere forslag til, hvordan barrierer for at kunne få tildelt og blive introduceret til en it-rygsæk kan mindskes, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om ministeren vil se på, om der er behov for at oplyse nærmere om lovens muligheder for støtte og hjælpemidler til ordblinde, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. tilbagetaget
8	Spm. tilbagetaget
9	Spm. tilbagetaget
10	Spm. om instruktionen i brugen af it-rygsækken i forhold til uddannelsesstart, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm. om problemer med at få institutionerne til at yde instruktion i brug af it-rygsæk, i det omfang der fra SU-styrelsens side er givet tilsagn om, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
12	Spm. om muligheden for at lade andre stå for instruktionen i it-rygsækken, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
13	Spm. om mulige procedureændringer, således at it-startpakken mere systematisk kan følge eleven fra en uddannelsesretning til en anden, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
14	Spm. om, hvordan vejledningen af institutionerne kan forstærkes, således at institutionerne føler sig bedre klædt på til at finde elever med støttebehov,

til ansøgningsproceduren og til instruktionsopgaven, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

- 15 Spm. om det er korrekt, at de 2 individuelle ungdomsuddannelser egu og stu ikke i sig selv berettiger til en it-rygsæk, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om det er tilfredsstillende, at nogle unge i den målgruppe, der i særlig grad kunne få brug for en it-rygsæk, er afskåret, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm., om ministeren vil tage initiativ til at få rettet op på den ulige adgang til it-rygsæk i ungdomsuddannelserne, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om status for SU-styrelsens undersøgelse om bl.a. evaluering af instruktion i it-rygsækken, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

4 af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå samt svar på UDU alm. del - spm. 261

Spørgsmål og svar er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 2:

Kan ministeren bekræfte, at man i dag ikke kan bevilge en ung i folkeskolen, ungdomsskolen og lignende en it-rygsæk allerede i løbet af foråret, men først kan gøre det, når den unge er optaget på en ungdomsuddannelse i forsommeren?

Svar:

Det er efter bekendtgørelse nr. 873 af 1. september 2008 om særlig tilskud til specialpædagogisk bistand ved ungdomsuddannelser m.v. ikke muligt at yde tilskud til elever i folkeskolen, ungdomsskole eller lignende.

Sektoransvarsprincippet betyder, at det i folkeskolen og ungdomsskoler er kommunen, der har ansvaret for den specialpædagogiske bistand, herunder it-rygsække, til eleverne (jf. folkeskoleloven). Kommunerne har således mulighed for at sikre, at elever med behov får den nødvendige støtte, således at de er vant med hjælpemidlerne, når de påbegynder en ungdomsuddannelse. Det samme gælder på friskoleområdet, hvor det er skolerne selv, der har ansvaret, men kan søge tilskud hos Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte, som administrerer specialundervisningspuljen til de frie skoler.

Når en elev påbegynder en ungdomsuddannelse, skal der, uanset bevilget støtte i grundskoleforløbet, efter de gældende regler søges på ny. Ungdomsuddannelsesinstitutionen kan søge Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte om en it-rygsæk eller it-startpakke, så snart eleven er optaget på uddannelsen. Det kræver dog, at uddannelsesinstitutionen har kendskab til elevens vanskeligheder ved optagelsestidspunktet. Støttebehovet bør fremgå af elevens uddannelsesplan. Såfremt institutionen ansøger om støtte i forsommeren, ved optagelsen, garanterer Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte, at ansøgningen er behandlet, så it-startpakken kan stå klar på institutionen ved uddannelsesstart.

Spørgsmål 11:

Det fremgår bl.a. af ministerens svar på spørgsmål 4, at der er meget store problemer med at få institutionerne til at yde instruktion i brug af it-rygsæk, i det omfang der fra SU-styrelsens side er givet tilsagn om.

- Kan ministeren uddybende redegøre for problemets omfang?
- Hvad skyldes problemet?
- Hvornår forventes den omtalte undersøgelse at være afsluttet?

Svar (supplerende):

Svar af 4. februar 2010 fra daværende undervisningsminister Bertel Haarder:

»Som nævnt i mit svar på udvalgets spørgsmål 4 er der tale om en ufærdig undersøgelse, og det har nu vist sig, at det materiale Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte var blevet præsenteret for, og som jeg refererede til i mit svar på spørgsmål 4, desværre var behæftet med fejl. Det beklager jeg.

Jeg foretrækker, belært af denne erfaring, at vente med at referere mere fra undersøgelsen, til den er færdig. På den baggrund vil jeg vende tilbage til udvalget med en orientering om undersøgelsens resultater, når undersøgelsen er afsluttet, hvilket jeg forventer, den er inden udgangen af marts 2010.«

Som supplement til ovenstående kan jeg oplyse, at undersøgelsen om støttemuligheder for elever og studerende med læse- og skrivevanskeligheder nu er færdig. Undersøgelsen vedlægges til udvalgets orientering.

Det fremgår af undersøgelsen, som er udarbejdet af Capacent, at 74 pct. af de adspurgte elever og studerende har modtaget instruktion i et vist omfang. 69 pct. af disse tilkendegiver, at de ikke har haft yderligere behov for instruktion end det, de modtog.

Meget få af de adspurgte i undersøgelsen har oplyst at have brug for den fulde ramme for instruktion på 10 timer, og de fleste har oplyst, at de har fået instruktion af 1-5 timers varighed. Undersøgelsen viser desuden, at for ca. 90 pct. påbegyndes instruktionen inden for fire uger efter modtagelse af IT startpakken. For ca. 60 pct. endda inden for mindre end én uge.

Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte (styrelsen) har over for mig oplyst, at deres egne data om refusion af instruktionsudgifter til institutionerne viser, at hver fjerde bevilling om instruktion ikke resulterer i en refusionsanmodning. Det vil sige, at institutionerne ikke anmoder om udbetaling af støtte til afholdelse af instruktion i det omfang, de havde forventet, da de ansøgte om bevilling. Dette kan dække over forskellige situationer; fx at støttemodtageren ikke har behov for instruktion, at støttemodtageren er ophørt på uddannelsen, før tilbuddet om instruktion gives, at institutionerne ikke tilbyder instruktion eller glemmer at søge refusion af udgifterne.

På de bevillinger, hvor institutionerne søger refusion, søges der gennemsnitligt refusion for ca. syv instruktionstimer ud af den bevilgede ramme på ti timer. Dette gennemsnitlige timetal dækker dog over et meget vidt spænd, hvor knap halvdelen får refusion for mellem en og fem timer, mens den anden halvdel typisk får refusion for hele rammen på ti timer.

Styrelsen vil på baggrund af institutionernes meget forskelligartede måde at håndtere instruktionen på gå i dialog med institutionerne om årsagerne til den tilsyneladende manglende instruktion og om, hvordan de kan leve op til deres ansvar.

Styrelsen oplyser endvidere, at man har tænkt sig at styrke vejledningen af institutionerne i forbindelse med instruktionen. Fx vil styrelsen udarbejde en tjekliste, som tydeliggør, hvad eleverne skal instrueres i.

Spørgsmål 13:

Det fremgår bl.a. af ministerens svar på spørgsmål 5, at SU-styrelsen har overvejet mulige procedureændringer, således at it-startpakken mere systematisk kan følge eleven fra en uddannelsesretning til en anden.

Kan ministeren uddybe denne del af besvarelsen og oplyse, hvad resultatet har været af disse overvejelser?

Svar:

Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte har løbende fokus på procedureændringer, som kan lette sagsgange og ansøgningsprocedure for støttemodtagerne af sps-ordningen. Herunder har man overvejet, hvorvidt det er muligt at lade it-startpakker følge en støttemodtager på tværs af de støtteordninger, som styrelsen administrerer, uden forsinkende genansøgninger undervejs. Styrelsen er fortsat i indledningsfasen af disse overvejelser, hvorfor der ikke er noget konkret resultat på nuværende tidspunkt.

Spørgsmål 14:

Det fremgår bl.a. af ministerens svar på spørgsmål 5, at SU-styrelsen overvejer, hvordan vejledningen af institutionerne kan forstærkes, således at institutionerne føler sig bedre klædt på til at finde elever med støttebehov, til ansøgningsproceduren og til instruktionsopgaven. Hvornår forventes disse overvejelser afsluttet, og hvornår kan en sådan vejledning i givet fald forventes udsendt?

Svar:

Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte oplyser, at vejledningen af uddannelsesstederne primært foregår via et administrativt netsted, spsu-net, som er målrettet uddannelsesinstitutionerne. Her kan institutioner finde vejledning om bl.a. ansøgningsprocedure, dokumentationskrav og støttemuligheder. Derudover vejleder styrelsen uddannelsesinstitutionerne telefonisk samt via særlige kurser for sps-vejledere, studievejledere, it-ansvarlige m.fl. For så vidt angår behovet for forstærkning af vejledningen om instruktionsopgaven

har styrelsen til hensigt i løbet af foråret at udarbejde en form for checkliste, således at det tydeliggøres for uddannelsesstederne, hvad der skal instrueres i, og hvordan dette kan tilrettelægges.

Det er styrelsens forventning, at den forstærkede vejledning primært vil blive etableret i forbindelse med revision af netstedet for institutionerne, spsu-net, samt styrelsens offentlige hjemmeside www.su.dk i løbet af foråret 2010.

Spørgsmål 261:

Ministerens kommentar udbedes til henvendelse af 22/3-10 til Marianne Jelved (RV) fra Pia Vesterager, IT-værkstedet, Havredal gl. Skole, jf. UDU alm. del – bilag 182.

Svar:

Ifølge lov nr. 564 af 6. juni 2007 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov § 11 skal kommunalbestyrelsen sørge for, at de nødvendige undervisningsmidler stilles vederlagsfrit til rådighed for deltagerne. I forbindelse med uddannelsesplanen for den unge skal det beskrives, hvilke hjælpemidler der er nødvendige i forbindelse med undervisning, træning, praktik og andre aktiviteter, der indgår i uddannelsesforløbet. Et relevant hjælpemiddel kan – afhængig af den enkelte elevs behov – være en it-rygsæk.

De nødvendige hjælpemidler til gennemførelsen af ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov skal således bevilges efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.